

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14534/2023
14.09.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у правној ствари малолетне тужиље АА из ..., против тужене ББ из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији коју је у име малолетне тужиље изјавио отац ВВ, чији је пуномоћник Милина Дорић адвокат из ... изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж2 9/2023 од 15.03.2023. године, у седници већа одржаној 14.09.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решења Вишег суда у Новом Саду Гж2 9/2023 од 15.03.2023. године и Основног суда у Новом Саду П2 267/2023 од 24.02.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж2 9/2023 од 15.03.2023. године, одбачена је жалба коју је у име малолетне тужиље изјавио отац против решења Основног суда у Новом Саду П2 267/2023 од 24.02.2023. године којим је тужба малолетне тужиље поднета том суду 20.02.2023. године одбачена.

Против решења донетог у другом степену отац малолетне тужиље ВВ благовремено је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. и члана 420. став 1, 3. и 6. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) у вези члана 92. и 93. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према стању у списима ВВ је у име своје малолетне ћерке тужиље АА, означајући себе као њеног законског заступника поднео тужбу ради одређивања мера заштите од насиља у породици против тужене ББ. Након што је утврдио да је у парници П2 1803/21, у којој се одлучује о поверавању детета, 24.06.2022. године донето решење о одређивању привремене мере којом је заједничко дете ББ, овде тужене и ВВ, малолетна АА поверена мајци на самостално вршење родитељског права првостепени суд је оценио да отац није законски заступник малолетне тужиље обзиром да је дете поверено на самостално вршење родитељског права мајци која се стога има сматрати законским заступником малолетног детета и, с позивом на одредбе чланова 76. и 78. ЗПП и члана 284 став 2 Породичног закона, тужбу одбацио у складу са одредбом члана 294. став 1. тачка 7. ЗПП.

Другостепени суд је прихватио правно становиште првостепеног суда да отац ВВ није законски заступник малолетне тужиље јер овакво својство не произилази из члана 77. став 3. Породичног закона пошто је правноснажном судском одлуком дете поверено на самостално вршење родитељског права мајци тако да отац не врши родитељско право. Обзиром да је оценио да подносилац жалбе није законски заступник малолетне тужиље његову жалбу је оценио недозвољеном јер ју је изјавило лице које није овлашћено за изјављивање жалбе па је применом одредбе члана 389. став 1., у вези члана 378. став 3. ЗПП жалбу подносиоца одбацио као недозвољену.

Међутим, основано се наводима ревизије указује да је решење о одбачају тужбе а потом и решење о одбацивању жалбе донето погрешном применом права.

Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП постоји ако у току поступка суд није применио или је неправилно применио одредбу тог закона а то је било или могло да буде од утицаја на доношење законите и правилне одлуке. Означене одредбе се на основу члана 402. ЗПП сходно примењују поступку по жалби против решења. Према члану 407. став 1. ЗПП ревизија се може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тога закона која је учињена у поступку пред другостепеним судом.

У конкретном случају другостепени суд је погрешно применио одредбу члана 389. став 1. у вези члана 402. ЗПП, када је жалбу тужиоца изјављену против решења првостепеног суда одбацио као недозвољену јер је изјављена од неовлашћеног лица.

Одредбом члана 292. ЗПП прописано је да је по претходном испитивању тужбе суд овлашћен да доноси решење из члана 294. овог закона ако није реч о питањима о којима по природи ствари или по одредбама овог закона одлука може да се донесе тек у даљем току поступка. Чланом 293. истог закона прописано је да ако утврди да је тужба неразумљива или непотпуна или да постоје недостаци који се тичу способности тужиоца или туженог да буду странке у парници или недостаци у погледу законског заступања стране или недостаци који се односе на овлашћење заступника да покрене парницу ако је тако овлашћење потребно, суд ће ради отклањања ових недостатака да предузме потребне мере прописане у овом закону (члан 80. и 101.). Чланом 80. ЗПП прописано је да када суд утврди да странка нема законског заступника или да законски заступник нема посебно овлашћење кад је оно потребно, затражиће да надлежни орган старатељства постави старатеља парнично неспособном лицу или ће да предузме друге мере које су потребне да би парнично неспособна странка била правилно заступана (став 2).

Одредбом члана 265. став 1. Породичног закона прописано је да ако између детета и његовог законског заступника постоје супротни интереси дете заступа колизијски старатељ. Одредбом члана 266. Породичног закона прописано је да је суд у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (став 1), а ако процени да у спору за заштиту права детета или у спору за вршење односно лишење родитељског права дете као странка није заступано на одговарајући начин, дужан је да детету постави привременог заступника (став 2), док је чланом 268. истог закона прописано да се одредбе чланова 265. – 267. овог закона примењују и у другим судским поступцима у вези са породичним односима ако се ти поступци односе на права детета.

Из ових законских одредби произилази да је у спору за заштиту права детета, за вршење односно лишење родитељског права као и у другим судским поступцима у вези са породичном односима, а тиме и у поступцима за заштиту од насиља у породици којима се штити право детета суд уколико утврди да постоје недостаци у погледу законског заступања малолетног детета дужан да детету постави привременог заступника, а ако између детета и његовог законског заступника постоје супротни интереси колизијског старатеља. То даље значи да је првостепени суд, уколико је сматрао да је тужбу у име малолетне тужиље поднело лице које није њен законски заступник, био у обавези да се обрати надлежном центру за социјални рад ради постављања колизијског старатеља малолетној тужиљи. Пропуштањем да поступи на овај начин првостепени суд је поступио супротно одредби члана 293. у вези члана 80. ЗПП што је било од значаја за законитост његове одлуке. Пропуштањем да санкционише ову битну повреду другостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1., у вези члана 391. ЗПП а која је била од утицаја на законитост побијаног решења.

Стога је Врховни суд укинуо решења другостепеног и првостепеног суда и предмет вратио на поновни поступак првостепеном суду како би поступио у складу са одредбама члана 80. ЗПП и члана 265. Породичног закона.

Сходно изложеном, на основу члана 415. став 1. и члана 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић